

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

10322*Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre l'explotació minera Seguí núm. 157, TM Alaior (32A/2021)*

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 22 de juliol de 2021,

DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

El projecte objecte del present informe està inclòs al Grup 2 "Indústria extractiva" punt 1. "Pedreres: restauració i/o extracció" i al Grup 4 "Indústria siderúrgica i del mineral. Producció i elaboració de metalls" punt 14. "Instal·lacions permanents per fabricar aglomerats asfàltics en calent" i, punt 15. "Plantes de tractament d'àrids i plantes de fabricació de materials de construcció" de l'Annex I "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària" del Text Refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat pel Decret Legislatiu 1/2020 de 28 d'agost.

Al projecte li és d'aplicació la DT1^a de la Llei 10/2014, d'1 d'octubre, d'ordenació minera de les Illes Balears, procediment per actualitzar i regularitzar drets miners.

A més, l'article 12 de la Revisió del Pla Director Sectorial de Pedreres de les Illes Balears (aprovat mitjançant Decret 61/1999, de 28 de maig) estableix que els Plans de Restauració de pedreres requereixen informe preceptiu i vinculant de la Comissió Balear de Medi Ambient (actualment CMAIB).

Informació del projecte

El promotor és Gravillas JAC SA i l'òrgan substantiu la Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius. DG de Política Industrial. Servei de Mines.

La pedrera disposa d'autorització minera de 15 de novembre de 1968 emesa per la Delegació provincial i, de llicència municipal d'activitat segons resolució de l'Ajuntament d'Alaior de data 19 de setembre de 2014.

A l'autorització inicial de l'activitat a l'any 1968, la superfície autoritzada va ser de 18,1 ha (181.500,0 m²), però amb posterioritat unes 0,23 ha (2.300 m²) varen ser destinades al dipòsit comercial d'explosius de Menorca (polvori), restant així una superfície d'explotació de 17,9 ha (179.359,91 m²).

L'àmbit del projecte s'ubica en part al polígon 6, parcel·la 22 i en part al polígon 7, parcel·la 1. La pedrera es localitza uns 3,5 km al nord-est del nucli urbà d'Alaior i s'accedeix a la mateixa des de la bifurcació del camí d'en Kane que dona pas al camí de Binixems, el qual condueix al paratge de Santa Bàrbara. L'activitat compta amb tres accessos, el primer que arriba a la planta d'aglomerat asfàltic, el segon pel qual s'accedeix a la zona de polvori i el tercer que arriba a las zones actuals d'explotació (fases 1 i 2).

1. Projecte d'explotació.

El recurs mineral extret són dolomies i calcàries (secció A) d'edat Juràssic inferior amb un aprofitament del 98%.

El sistema d'explotació és per curta a cel obert amb avanç per abancament descendent i geometria final talús-berma. Els mitjans d'extracció emprats són mecànics (retroexcavadora amb martell hidràulic) encara que no es descarta l'ús de voladures en un futur, prèvia autorització del projecte corresponent.

La valorització del material es realitza a la planta de tractament i classificació d'àrids (establiment de benefici) la qual disposa de 3 zones de trituració: primària, secundària i terciària amb tremuges, molins i cintes, entre d'altres i, una zona de classificació del material. La planta s'ubica a la plaça de l'explotació a cota 42,0 m.

A la banda oest de l'anterior es localitza una planta d'aglomerat asfàltic, propietat de l'empresa Aglomerats Menorca, SA la qual es proveeix de material de la pròpia pedrera i de la que es pretén realitzar la seva regularització amb la finalitat d'integrar-la dins el projecte d'explotació i per tant sigui considerada com establiment de benefici.

Com instal·lacions complementàries l'activitat compta amb: caseta d'emmagatzematge, caseta de fàbrica per al compressor, dipòsit de combustible, cabina de comandaments, zona d'estació transformadora, dues naus (pàrquing maquinària i taller), edifici d'higiene i benestar, bàscula i fosa sèptica. La maquinària mòbil està composta per matxucadora mòbil, retroexcavadora, pales carregadores (2), transelevator, camions (3), semi remolc i perforadora.

En relació al magatzematge del combustible, la pedrera compta amb dos dipòsits de gasoil, de 5.000 i 20.000 litres i la planta d'aglomerat amb dos tancs de betum de 40.000 litres, tots ells en superfície i exteriors.

El subministrament energètic és de GESA a 230/400v del centre de transformació que es localitza a l'entrada de l'explotació. Del quadre general surten dues línies, una que va a la planta de tractament i altra a la planta d'aglomerat. El centre de maniobra i mesura (CMM) de la planta de tractament s'ubica a l'edifici de magatzematge i el de la planta de aglomerat a la cabina de control. La potència total de la planta de tractament és de 340,75 kW i la de la planta d'aglomerat és de 249,49 kW.

Quant al consum hídric, tot i que a l'interior de l'explotació hi ha dos sondejos d'ús industrial (A_S_11531 i A_S_11530), encara no disposen d'autorització administrativa (en tramitació) pel seu ús. És per això que, l'aigua necessària pel desenvolupament de l'activitat procedirà de camions cisterna, estimant un consum setmanal de 13.000 litres.

De la superfície autoritzada (18,1 ha), actualment la zona alterada és de 9,75 ha (97.500,00 m²) restant 8,18 ha (81.859,91 m²) pendents d'iniciar l'explotació, de les quals només es planteja l'explotació de 7,61 ha (76.124,32 m²) amb l'objectiu de complir millor amb els requisits ambientals.

El projecte planteja una explotació per seccions (5 en total) i cadascuna se subdivideix al seu torn en fases (19 en total). Es començarà a explotar per la secció A on les fases que la conformen (F1 i F2) es troben parcialment executades. La secció F (fases 20 a 28) no inclosa al projecte d'explotació, sí es contempla al pla de restauració dins la fase 0 com a zones de restauració immediata. Pel que respecta a l'àrea del polvorí, serà l'última que s'exploti una vegada aquest sigui retirat i els terrenys s'incorporin a la superfície explotable.

A la part sud, sud-oest i sud-est de les futures fases d'explotació s'ha establert un cordó de seguretat de 20 metres fins al límit de l'explotació el que permetrà incrementar la seguretat de l'activitat i la disposició d'una pantalla vegetal circumdant.

La taula següent mostra un resum del calendari d'explotació previst:

Secció	Fases	Superfície (m ²)	Volum (m ³)	Anys
A	1 i 2	15.924	228.119	8
B	3, 4, 5 i 6	17.702	782.681	26,50
C	7, 8, 9 i 10	15.792	717.841	17,75
D	11, 12 i 13	13.159	561.932	13,50
E	14, 15, 16, 17, 18 i 19	13.545	700.819	19,75
Total		76.124	2.991.394	85,50

L'establiment de benefici (planta de tractament) serà traslladat durant l'explotació de la secció B a la zona de la fase 1 (Secció A) amb la finalitat que l'àrea on es troba actualment sigui incorporada a la restauració.

D'altra banda, a la fase 3 es localitza un aljub considerat patrimoni arqueològic (no catalogat) que serà traslladat uns 70 metres fins a la zona del cordó de seguretat establert.

Pel que respecta als paràmetres finals d'explotació, es plantegen de 3 a 5 bancs segons les zones, els explotats amb mitjans mecànics tindran una alçada d'entre 10 i 12 metres i els explotats amb voladures no superaran els 20 metres. L'angle del talús se situarà entre els 80-85° i l'amplada de les bermes serà de 5 a 7 metres. La cota final prevista per a cadascuna de les fases d'explotació serà de 42 metres.

El ritme d'explotació inicial serà 65.000 Tm/any i s'anirà incrementant fins arribar a 85.000 Tm/any (seccions D i E).

2. Pla de restauració

La distribució de les fases d'explotació en seccions permetrà que explotació i restauració siguin simultànies en el temps, així les fases de restauració plantejades es corresponen amb les mateixes d'explotació (F1 a F19). A part d'aquestes també es contempla una fase 0 de restauració immediata i una final de restauració.

Les alternatives valorades per dur a terme la restauració són:

- 1) Restauració per modelització i revegetació per bancs amb escàs remodelat del terreny i revegetació per hidrosembra.
- 2) Restauració mixta (segons zones) per modelització i vegetació de bancs i, per rebliment a cota i revegetació en determinades zones.
- 3) Restauració per rebliment total a cota i revegetació.

L'alternativa més favorable des del punt de vista ambiental resulta ser la 2 atès que permet que la restauració sigui simultània amb l'explotació així com la possibilitat de detenir l'explotació de manera abrupta i, mitjançant accions poc costoses, deixar la zona minera restaurada. L'ús final que planteja serà agrícola en la zona de la plaça final de la pedrera i forestal a la zona de la fase 0 i a les bermes de la resta de les fases.

L'alternativa 3 resulta descartada ja que no permet la simultaneïtat explotació-restauració i requereix un excessiu volum de material inert per dur-la a terme.

La revegetació es basa en la reposició d'espècies d'alzinar menorquí: *Asparagus acutifolius*, *Asparagus sp.*, *Cistus monspeliensis*, *Cistus salviifolius*, *Lonicera sp.*, *Ruscus aculeatus*, *Smilax aspera*, *Arbutus unedo*, *Erica arborea*, *Erica multiflora*, *Myrtus communis*, *Phillyrea angustifolia*, *Pistacia lentiscus*, *Rhamnus alaternus*...

El disseny del pla part de les següents dades de partida: una superfície total de 18,049 ha de les quals 9,172 ha es troben en zona protegida (XN2000) i d'aquestes 4,135 ha es corresponen amb una ZEPA arbrada.

El calendari de restauració s'ajusta a la taula següent:

Secció/Fase		Superfície a restaurar (m ²)	Volum d'inert requerit (m ³)	Anys	
Fase 0	Zona nord	12.408,84	se*	4,00	
	F20, 21, 22, 23, 24, 25 i 26	25.736,74	85.554,73		
Secció A	F1	9.115,01	se	4,00	8,00
	F2	6.809,60		4,00	
Secció B	F3	4.691,18	se	6,50	26,50
	F4	4.332,40		7,00	
	F5	4.345,39		7,00	
	F6	4.333,76		6,00	
Secció C	F7	5.469,03	20.000,00	6,00	17,75
	F8	1.363,11	64.000,00	1,75	
	F9	4.247,03	20.000,00	5,00	
	F10	4.713,56	se	5,00	
Secció D	F11	4.574,83	se	5,00	13,50
	F12	5.543,75		6,00	
	F13	3.040,48		2,50	
Secció E	F14	4.585,35	840.500,00	6,50	19,75
	F15	1.337,93		1,00	
	F16	3.681,02		2,75	
	F17	3.929,12		3,00	
	F18	4.008,50		4,00	
	F19	4.134,37		2,50	
Restauració final		2.714,03	se	4,50	
Total		91.259,05		94	

(*) sense especificar

Els inerts necessaris pel rebliment procediran d'estèrils de la pròpia explotació, de terres inerts d'excavació i desmunt i, en menor mesura, de residus de construcció i demolició (RCD) de planta de valorització. El volum requerit dependrà del tipus de restauració prevista, ja sigui per rebliment parcial a peu de banc o per rebliment a cota original.

Pel cas de rebliment a peu de banc es dissenyen dipòsits d'inert a peu de talús de 2,5 metres d'altura i 38-40° d'angle. El volum necessari per

aquests rebliments a peu de talús (4 bancs en total) serà de 52.657,50 m³.

En conjunt, el volum total d'inerts requerits per dur a terme la restauració és de 1.266.712,23 m³. S'estima una aportació mitjana anual de 20.000 m³.

La restauració es desenvoluparà de la següent forma:

- Fase 0 de restauració immediata, es divideix en dues zones:

+La zona nord: comprèn una superfície de 12.408,84 m², ja es troba iniciada, es continuarà amb el rebliment i la posterior revegetació.

+La zona de les fases 20 a 26: comprèn una superfície de 25.736,74 m², serà restaurada seguint paràmetres de Xarxa Natura pel que respecta a les densitats arbòries.

L'objectiu de la restauració en aquesta fase és realitzar un remodelat del terreny amb la finalitat d'obtenir pendents suaus fins arribar a la plaça de la pedrera, l'ús final de l'àrea afectada serà forestal i es durà a terme de manera simultània amb l'explotació de la secció A. El termini previst és de 4 anys.

- Secció A (fases 1 i 2): es realitzarà només la restauració de la meitat de les fases 1 i 2 (superfície total de fases 22.928,24 m²) atès que es requereix l'altra meitat per ser utilitzada com a plaça on es projecta el traslladat de l'establiment de benefici. La restauració serà simultània amb l'explotació del sector B i es preveu un termini de 4 anys.

-Secció B (fases 3 a 6): es realitzarà un reperfilat dels talussos i un rebliment en les bermes per a la seva revegetació posterior. S'iniciarà un cop l'explotació ha arribat al cordó de protecció previst. A la fase 5 es realitzarà un rebliment a cota dels bancs superiors i es mantindrà l'abancament a la resta. En el cas de la fase 6 la restauració serà per rebliment a cota original. La superfície total restaurada serà de 17.702,73 m² i el termini previst de 20 anys. La restauració serà simultània amb l'explotació del sector C.

- Secció C (fases 7 a 10): a l'igual que l'anterior es realitzarà un reperfilat dels talussos i rebliment de bermes amb posterior revegetació. A les fases 7 i 9 el rebliment dels bancs superiors serà a cota i es mantindrà l'abancament en la resta. A la fase 8 es projecta un rebliment total a cota. La superfície total restaurada serà de 15.792,73 m² i el termini previst de 22 anys. La restauració serà simultània amb l'explotació de la secció D.

- Secció D (fases 11 a 13): reperfilat dels talussos i rebliment a la zona de bermes per a la seva revegetació. La superfície total restaurada serà de 13.159,06 m² i el termini de 15,5 anys. La restauració serà simultània amb l'explotació de la secció E.

- Secció E (fases 14 a 19): la restauració consistirà en rebliment a cota original quedant un abancament a la unió amb la fase 5 i amb la fase 2. La superfície restaurada serà de 13.545,19 i el termini previst de 20 anys.

- Fase final: comprèn una superfície total de 8.762,08 m² i un termini d'execució de 4,5 anys. Inclou les següents actuacions:

- Restauració restant de les fases 1 i 2 (4.585,35 m²) i de plaça (1.629,21 m²).

- Desmantellament d'instal·lacions i establiments de benefici (544,53 m²).

- Acomodació i restauració de pistes.

- Acomodació de la configuració final

- Revisió de plantacions i replantacions en cas de necessitat

- Finalització restauració secció E.

- Restauració forestal i agrícola final (2.002,99 m²).

Finalitzat el rebliment i reconstrucció posterior del sòl, la revegetació de les zones destinades a l'ús forestal, consistirà en les següents actuacions:

1ª) Sembrar d'herbàcies (gramínies, lleguminoses i altres) que desenvolupin ràpidament un bon sistema radicular amb la finalitat de retenir el sòl i fixar el nitrogen.

2ª) Plantació d'espècies autòctones arbustives i arbòries aproximadament 1 any després de la sembra anterior. Es projecta en 3 zones: zones verges, zones de talussos i bermes i zones de rebliment i plaça de pedrera. El marc de plantació serà irregular a manera de bosquets o grups d'arbres i arbustos de diferents espècies i amb diferents densitats.

Les espècies i densitats previstes per a la plantació i sembra són:

Biotip Plantació	Especie	Tipo	Densitat (peus/ha)
Port arbrat	Pinus halepensis	Autòctona	500/625
	Quercus ilex		
	Olea europaea var. Sylvestris		
	Arbutus unedo		
	Ceratonia siliqua		

Biotip Plantació	Especie	Tipo	Densitat (peus/ha)
Port arbret	Juniperus phoenicea	Autòctona	1.000/1.100
	Rhamnus alaternus		
	Crataegus monogyna		
Port arbust i matoll	Asparagus acutifolius	Autòctona	1.000/1.100
	Asparagus albus		
	Cistus monspeliensis		
	Cistus salviifolius		
	Erica arborea		
	Erica multiflora		
	Lavandula latifolia		
	Phillyrea angustifolia		
	Pistacia lentiscus		
	Rosmarinus officinalis		
Tamarix africana			

Biotip Sembra	Especie	Familia	% Mezcla
Pasturatges de fixació	Brachypodium retusum	Gramínies	5
	Brachypodium phoenicoides		10
	Cynodon dactylon		15
	Dactylis glomerata ssp. glomerata		5
	Lolium perenne		15
	Stipa offneri		5
Pasturatges de cobertura i fixació de nitrogen	Dorycnium pentaphyllum	Lleguminoses	10
	Medicago sativa		15
	Lotus corniculatus		5
	Psoralea bituminosa		5
Arbustos i matoll	Sanguisorba minor	Altres	2
	Osyris alba		2
	Rosmarinus officinalis		2
	Rubia peregrina		2
	Santolina chamaecyparissus		2

El pressupost total estimat del pla de restauració és de 1.857.712,23 €.

3. Estudi d'impacte ambiental

Al document es valoren 5 alternatives en quant al projecte d'explotació, pla de restauració i regularització de la planta d'aglomerat asfàltic:

- Alternativa 0. Execució del projecte d'explotació i restauració actual (els vigents) i no regularització de la planta d'aglomerat.
- a. Alternativa 1. Explotació per abancament de tota la zona autoritzada i rebliment a cota per a la recuperació de la topografia similar a la de l'any 2006. Regularització de la planta d'aglomerat davant el Servei de Mines.
- b. Alternativa 2 (seleccionada). Explotació per abancament de part de la zona autoritzada i restauració mitjançant dues actuacions, la modelització dels bancs i el rebliment a cota en les zones de XN2000. Regularització de la planta d'asfalt davant el Servei de Mines i trasllat de la planta de tractament en futures fases.
- c. Alternativa 3. Explotació per abancament de part de la zona autoritzada i restauració mitjançant, la modelització de bancs i el rebliment a cota de la zona de XN2000. No regularització de la planta d'aglomerat i trasllat de la planta de tractament en futures fases.
- d. Alternativa 4. Explotació per abancament en part de la zona autoritzada modificant la seqüència de fases plantejades al projecte

d'exploració. Restauració amb modelització de bancs i amb rebliment a cota de la zona de XN2000. Regularització de la planta d'asfalt i no trasllat de la planta de tractament.

De la caracterització i valoració dels impactes associats a cadascuna de les alternatives exposades i, tenint en compte tot un seguit d'aspectes quantificables (factors biòtics, usos del territori, medi perceptiu, factors abiòtics, factors socio-econòmics...), es conclou que la 2 resulta ser la més favorable ja que, entre d'altres aspectes, suposa:

- L'inici de la restauració de forma immediata i simultània a l'exploració.
- Operació d'establiment de benefici i planta d'aglomerat sota cota del terreny.
- Explotació dels fronts en bancs d'altura condicionada per l'abast de la maquinària o de les voladures.
- Consideració de mesures protectores a la XN2000.
- Pel que fa a la planta d'aglomerat asfàltic, la ubicació central de la pedrera respecte a l'illa permet cobrir la demanda en un entorn ampli.
- Pel que fa a la planta de tractament mineral, el seu desplaçament acostant-la als fronts d'exploració minimitzarà el transport intern del recurs.

Així mateix, es presenten tot un seguit de mesures correctores aplicables als impactes negatius amb la finalitat de reduir la seva incidència sobre el factor afectat, algunes plantejades són:

- Regs d'aplec i pistes.
- Limitació de la velocitat
- Limitació de les tasques a realitzar en funció de la velocitat dels vents.
- Creació de pantalles naturals espesses per esmorteir les emissions de pols i renous.
- Seguiment de les àrees d'inestabilitat conegudes.
- Establiment de sistemes de drenatge
- Tasques de manteniment en zona impermeabilitzada a la zona d'accés de l'exploració.
- Pel que fa a l'impacte sobre la flora i fauna es planteja una correcta recuperació de les zones afectades ja que suposa la restauració de l'hàbitat de les espècies faunístiques.
- Reintroducció de vegetació autòctona preferentment mitjançant les sèmres i plantacions amb la configuració final de bosquets.

El Programa de Vigilància Ambiental se centra en el compliment de les mesures preventives i correctores proposades, tant en la fase d'exploració com en la de restauració. Pel seu control i desenvolupament es durà a terme un sistema documental en el que s'inclou l'emissió d'informes amb diferent periodicitat segons el factor a controlar. El programa refereix també el control d'emissions de la pedrera la qual es troba inscrita com a APCA (activitat potencialment contaminadora de l'atmosfera) amb núm. 0202 del grup C, i recull la implantació de les mesures que s'han fet a l'exploració en aquest sentit. Per la seva part consta que la planta d'aglomerat asfàltic també disposa de registre APCA núm. 0082 del grup B.

Finalment i pel que respecta a l'annex d'incidència paisatgística, s'indica que l'assentament de la pedrera en terrenys sense importants elevacions al seu voltants, sumat al sistema d'exploració en profunditat, fa que la seva visibilitat sigui molt reduïda des de l'exterior. Visibilitat que es veurà millorada amb la incorporació d'un apantallament vegetal (anell de protecció perimetral) a les primeres actuacions del pla de restauració. Amb tot, finalitzada la recuperació ambiental, s'haurà d'aconseguir un paisatge de qualitat superior a l'original.

4. Elements significatius de l'entorn del projecte

La superfície objecte d'exploració i restauració es troba parcialment inclosa dins: zona d'interès miner (ZIM), Àrea Natural d'Especial Interès (ANEI) i Xarxa Natura 2000 (ZEPA ES0000386 Capell de Ferro). Així mateix, dins l'ANEI hi ha una zona corresponent a un Àrea d'Alt Nivell de Protecció (AANP – Alzinar) i a la part ja explotada es grafien dues zones de Risc de desprendiments.

La importància de la ZEPA radica en la presència dels següents hàbitats naturals d'interès comunitari (HIC): 92D0 (Galeries i matollars de ribera termomediterranis del Nerio-Tamaricetea i Securinegion tinctoriae), 9320 (Bosc de d'Olea i Ceratonia) i 9340 (Bosc de Quercus ilex et Quercus rotundifolia). Hàbitats protegits per la Directiva 92/43/CEE (Directiva Hàbitats).

D'altra banda, tot l'àmbit del projecte es troba dins l'àrea de protecció perifèrica hídrica del Parc Natural de s'Albufera des Grau.

Finalment, la zona sud està qualificada com a zones d'alt risc forestal (ZAR) segons el IV Pla de Defensa contra Incendis Forestals (2015-2035), amb la qualificació del risc molt alt.

En relació a la inclusió de la pedrera dins l'àrea de protecció perifèrica hídrica del Parc Natural de s'Albufera des Grau cal tenir en compte que el Pla d'Ordenació de Recursos Naturals (BOIB núm. 82 de 10 de juny de 2003) estableix que aquesta zona de protecció hidrològica no té la consideració d'espai natural protegit a tots els efectes (art. 26.2).

5. Resum del procés d'avaluació

5.1 Tramitació

El projecte objecte del present informe està inclòs al Grup 2 "Indústria extractiva" punt 1. "Pedreres: restauració i/o extracció" i al Grup 4 "Indústria siderúrgica i del mineral. Producció i elaboració de metalls" punt 14. "Instal·lacions permanents per fabricar aglomerats asfàltics en calent" i, punt 15. "Plantes de tractament d'àrids i plantes de fabricació de materials de construcció" de l'Annex I. "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària" del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat pel Decret Legislatiu 1/2020 de 28 d'agost.

5.2 Fase d'informació pública i de consultes

Al BOIB núm. 203 de 3 de desembre de 2020 es realitza la informació pública de l'estudi d'impacte ambiental, el projecte d'explotació i pla de restauració de la pedrera Seguí (núm. 157) durant un termini de trenta dies comptadors a partir de l'endemà de la publicació.

Durant l'exposició pública es van consultar les següents Administracions afectades:

Ajuntament d'Alaior
Consell Insular de Menorca
Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears
DG de Salut Pública i Participació. Departament de Protecció de la Salut.
DG de Recursos Hídrics. Servei d'Aigües Superficials.

DG d'Espais Naturals i Biodiversitat. Departament de Medi Natural:

Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl.
Servei de Protecció d'Espècies.
Servei de Planificació
DG d'Energia i Canvi Climàtic. Secció de Contaminació Atmosfèrica.

A data del present informe s'han rebut informes de:

Servei de Protecció d'Espècies de 15 de gener de 2021, sentit favorable condicionant a:
"No es permet utilitzar espècies incloses en el Catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores (RD 630/2013)"
Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera de 29 de gener de 2021, sentit de deficiències:
1. La pedrera Son Seguí (núm.157) disposa d'inscripció com activitat potencialment contaminadora de l'atmosfera (APCA) del grup C, exp. APCA-0202. El darrer control de comprovació de les mesures correctores fet per part d'Organisme de control autoritzat (OCA) va ser el juny de 2015 amb resultat conforme. El proper control s'hauria d'haver realitzat durant el 2020.
2. En relació a la instal·lació de benefici d'aglomerat asfàltic instal·lada dins la pedrera, també disposa d'autorització com activitat potencialment contaminant de l'atmosfera (APCA) del grup B, exp. APCA-0082. Les darreres mesures dels focus canalitzats fetes per OCA durant 2020 tenen resultat conforme, però falta el control per part d'OCA de les mesures correctores preventives per evitar l'emissió de pols.
3. S'haurà de fer un annex consistent en un estudi sobre l'impacte directe i induït sobre el consum energètic, la punta de demanda i les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, i també la vulnerabilitat davant del canvi climàtic. Dins de l'estudi d'alternatives s'hauran d'avaluar aquests aspectes.

Servei de Salut Ambiental de 4 de febrer de 2021, sentit favorable condicionat a:

Compliment de la normativa vigent referent a les aigües de consum humà per les instal·lacions d'higiene i benestar dels treballadors (Reial Decret 140/2003, de 7 de febrer, pel que s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà)

Sempre que sigui possible, s'utilitzarà aigua regenerada pel reg de pistes i zones de la pedrera per reduir l'emissió de partícules. En el cas que no sigui possible, s'evitarà utilitzar aigua de consum humà.

En cas que s'hagin de fer treballs en horari nocturn, es realitzaran controls d'emissió de renou per tal de no afectar a la població.

Consell Insular de Menorca de 29 de gener de 2021 i Departament de Medi Ambient i Reserva de la Biosfera d'1 de febrer de 2021, tots dos amb sentit de consideracions a tenir en compte.

DG d'Espais Naturals i Biodiversitat de data 31 de març de 2021 en relació a la XN2000 i d'acord amb l'establert a l'article 39 de la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO), amb sentit:

Desfavorable respecte de les fases del projecte d'explotació incloses dins la ZEPA [...]

Favorable amb condicions (detallades al final d'aquest informe) respecte de:

les fases del projecte d'explotació previstes fora de la ZEPA, que són les següents:

- La fase 10 de la Secció C, corresponent a bosc mixt d'alzines i pins.
- Tota la Secció D (fases 11, 12 i 13), constituïda bàsicament per àrees ja afectades per l'explotació.

la regularització de la planta d'aglomerat asfàltic com a nou establiment de benefici miner integrat a la pedrera Seguí.

el pla de restauració en tots aquells punts que no suposin cap explotació prèvia de zones incloses dins la ZEPA ES0000386 Capell de Ferro.

No s'han realitzat consultes transfrontereres al no considerar-se necessari.

6. Consideracions tècniques

1. A la pàgina web del Registre Miner de les Illes Balears, <https://www.caib.es/siiweb/mines/MinasListReport.jsp?idi=es> i, en concordança amb l'informe nº 46-07-S13-2-000833 de l'ECA minera Bureau Veritas de data 5 d'octubre de 2016, s'exposen les següents dades de l'autorització minera:

- Situació: Polígon 6 parc. 129 i polígon 7, parc. 1, 2 i 79, terme municipal d'Alaior.
- Superfície: 181.500 m²
- Volum: 4.177.256,40 m³

No obstant l'anterior, assenyalar que la documentació presentada refereix:

- Quant a la ubicació de l'activitat: se situa a la parcel·la 129, polígon 6 i a la parcel·la 1, polígon 7, TM d'Alaior. Per la seva banda la planimetria associada inclou també una part de la parcel·la 2 i de la 79.
- Quant al volum autoritzat: al projecte d'explotació s'estima un volum extret fins a l'actualitat de 1.650.000 m³ i un pendent d'extreure de 2.991.394,06 m³, el que suposa un total de 4.641.394,06 m³ de recurs.
- Quant als terminis d'execució: l'explotació es desenvoluparà en 85,50 anys i la restauració en 94 anys. En aquest sentit la Llei 10/2014, d'1 d'octubre, d'ordenació minera de les Illes Balears fitxa, als articles 35 i 36, la vigència temporal dels drets miners i les possibles pròrrogues que en conjunt, no poden excedir dels 90 anys pel cas concret de concessions mineres.

2. Es justifica que l'objecte del projecte (EIA pag. 12) respon a la necessitat de regularitzar una planta d'aglomerat asfàltic existent i d'actualitzar els projectes d'explotació i restauració, tot això dins el marc de la Llei 10/2014 i la Llei 11/2006. La necessitat d'actualització és conseqüència directa de l'informe tècnic presentat al Subcomitè d'Avaluacions Ambientals en data 24 d'octubre de 2019.

En aquest punt assenyalar que novament, tal i com va passar a la tramitació de l'any 2019 (exp. 80A/2017), la documentació aportada refereix normativa ambiental derogada (Llei 11/2006, de 14 de desembre, d'avaluacions d'impacte ambiental i avaluacions ambientals estratègiques a les Illes Balears).

Per altra banda els projectes presentats, malgrat la seva "actualització", no assumeixen les consideracions indicades a l'informe tècnic presentat al Subcomitè de 24 d'octubre de 2019, sobretot pel que respecta a la necessitat de deixar d'explotar la zona ZEPA i començar a restaurar-la de manera preferent.

3. L'àmbit objecte de projecte es troba, en part, dins zones protegides catalogades com: Àrea Natural d'Especial Interès (ANEI segons la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i règim urbanístic a les àrees d'especial protecció de les Illes Balears), Àrea d'Alt Nivell de Protecció-alzinar (ANEI-AANP segons el Pla Territorial Insular de Menorca) i Zona d'Especial Protecció per les Aus (ZEPA segons la Xarxa Natura 2000).

La ZEPA ES0000386 Capell de Ferro és coincident amb la presència d'Hàbitats d'Interès Comunitari com són HIC 9340 (Bosc de Quercus Ilex i Quercus rotundifolia) i HIC 9540 (Pinars mediterranis de pins mesogeans endèmics) presents a l'Annex I de la Directiva Hàbitats (Directiva 92/43/CEE).

En relació a la Directiva esmentada, cal recordar que la seva finalitat és el manteniment o el restabliment, en un estat de conservació favorable, dels hàbitats naturals i de les espècies silvestres de la fauna i de la flora d'interès comunitari (art.2).

Pel que fa a les espècies inventariades a la zona d'actuació, moltes com: la titina (*Anthus campestris*), el sebellí (*Burhinus oedipnemus*), el falcó (*Falco peregrinus*), la milana (*Milvus milvus*) o el busquerot roig de collarga (*Sylvia undata*) estan recollides al Llista d'espècies

silvestres en règim de protecció especial (RD 139/2011, de 4 de febrer, pel desenvolupament del Llistat d'espècies silvestres en règim de protecció oficial i del Catàleg Espanyol d'espècies amenaçades). En aquest sentit cal recordar l'establert a l'article 57 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat:

Article 57. Prohibicions i garantia de conservació per a espècies incloses en la Llista d'espècies silvestres en règim de protecció especial:

1. La inclusió en la Llista d'espècies silvestres en règim de protecció especial d'una espècie, subespècie o població comporta les prohibicions genèriques següents:

- Quan es tracti de plantes, fongs o algues, recollir-les, tallar-les, mutilar-les, arrencar-les o destruir-les intencionadament a la natura.
- Quan es tracti d'animals, incloses les larves, cries o ous, qualsevol actuació feta amb el propòsit de matar-los, capturar-los, perseguir-los o molestar-los, així com la destrucció o el deteriorament dels nius, viviers i llocs de reproducció, hivernada o repòs.
- En tot dos casos, tenir, naturalitzar, transportar, [...]

4. L'extracció de mineral ja sigui per mitjans mecànics o per voladures (pendents d'autorització) suposa, entre d'altres, la generació de renous dins del propi espai protegit (ZEPA) així com en el seu entorn més proper. En relació a això, el document ambiental no inclou cap estudi tècnic justificatiu que les emissions acústiques associades es troben dins dels límits establerts per la normativa vigent. Sí que en fa una estimació aproximada del nivell de renou esperat tant en les proximitats de la planta (90 dB màxim) com en les façanes d'habitatges pròxims (60 dB màxim) a la pedrera (uns 600 metres).

En relació a l'anterior la Llei 1/2007, de 16 de març, contra la contaminació acústica de les Illes Balears, classifica com a àrees acústiques de tipus G les àrees de silenci o les zones d'alta sensibilitat acústica on s'inclouen, entre d'altres, els llocs de la Xarxa Natura 2000. La norma no fixa valors de renou en aquestes àrees acústiques; No obstant això, i al sol efecte de tenir en consideració valors de referència, el RD 1367/2007, de 19 d'octubre, pel qual se desenvolupa la Llei 37/2003, de 17 de novembre, del Renou, en el referent a zonificació acústica, objectius de qualitat i emissions acústiques inclou a l'Annex III. Emissors acústics. Valors límit d'immissió, la taula següent:

Taula B1. Valors límit d'immissió de renou aplicables a infraestructures portuàries i a activitats

Tipus d'àrea acústica		Índex de renou		
		Lkd	Lke	Lkn
e	Sectors del territori con predomini de sòl d'ús sanitari, docent i cultural que requereixi una especial protecció contra la contaminació acústica	50	50	40
a	Sectors del territori amb predomini de sòl d'ús residencial	55	55	45
d	Sectors del territori amb predomini de sòl d'ús terciari distint del contemplat a c.	60	60	50
c	Sectors del territori amb predomini de sòl d'ús recreatiu i d'espectacles.	63	63	53
b	Sectors del territori amb predomini de sòl d'ús industrial.	65	65	55

Si considerem que les zones d'alta sensibilitat acústica (àrees tipus G segons la Llei 1/2007) podrien equiparar-se a les àrees acústiques de tipus e (del RD 1367/2007), en base a que també són zones que requereixen una especial protecció contra la contaminació acústica, el valor límit en les àrees tipus G (segons la taula) seria de $L_{K,d} = 50$ dB. Per tant, al límit on comença la zona ZEPA el valor d'immissió de renou a conseqüència de l'activitat hauria de ser com a màxim de 50dB.

Segons l'anterior i tenint en compte que a l'EIA s'estima un valor de 90dB en les proximitats de la planta (asfàltica o de tractament), es considera molt poc probable que els valors de renou que arribin a la ZEPA siguin inferiors a 50dB.

5. Quant al material inert necessari, el pla de restauració estima un volum total de 1.266.712,23 m³, sense tenir en compte el requerit per a la restauració de la zona nord (que no consta com a tal). D'aquest total, el 2% (uns 25.000 m³) procedirà de la pròpia activitat (estèrils) mentre que el 98% restant (1.240.680 m³) és justificat al document ambiental amb la següent afirmació:

Indicar que dentro del grupo societario se encuentra una empresa de construcción de obra civil, cuya principal actividad se encuentra encuadrada en las excavaciones y movimientos de tierra, la entidad Juan Mora, S.A. Se trata de una empresa de amplio arraigo en la isla y que acomete importantes obras de excavación, por lo que la disponibilidad de materiales es factible.

6. El Servei de Planificació al Medi Natural, en el seu informe de 17 de juny de 2019 ja va concloure amb el següent:

Inform desfavorablement el projecte d'explotació i restauració, de l'explotació minera Seguí (157) i Estudi d'Impacte Ambiental (parcel·la 22 polígon 6 i parcel·la 1 polígon 7) del terme municipal d'Alaior, a l'àmbit de la ZEPA ES0000386 Capell de Ferro.

Per tal de poder assegurar que el projecte no causarà perjudici a la ZEPA ES0000386 Capell de Ferro s'haurien de traslladar totes les parts de les fases d'explotació previstes dins de la ZEPA fora d'aquest espai protegit i, incloure dins el projecte una previsió de restauració preferent, al seu estat original, de les parts de les fases ja executades dins l'àmbit ZEPA.

Posteriorment i arran de la nova documentació presentada com a conseqüència de la necessitat "d'actualització" dels projectes, s'emet informe tècnic en data 31 de març de 2021 en el que s'exposa, entre d'altres, que:

- No es descarta la utilització de voladures amb càrregues explosives en un futur i que encara existeix un polvorí dins un tancat, inclòs als terrenys de la ZEPA.
- Ni el projecte d'explotació ni el pla de restauració han tengut en compte cap de les indicacions dels anteriors informes emesos pel SPMN, respecte de no explotar dins la ZEPA, ni de la necessitat de certificar la procedència dels materials a utilitzar en la restauració, ni de certificar la procedència de les espècies utilitzades per la repoblació, ni [...].
- Les úniques actuacions que es poden permetre dins l'àmbit de la ZEPA ES0000386 Capell de Ferro, són aquelles que permetin mantenir l'estat de conservació favorable dels hàbitats i les espècies d'interès comunitari o el millorin, com les tasques de restauració aplicades únicament a aquelles àrees que varen ser, en el passat, objecte d'explotació.
- Cap mesura correctora ni cap projecte de restauració, per ben plantejats que estiguin, poden revertir la situació al seu estat original, perquè la prèvia execució d'un projecte d'explotació suposa: la pèrdua definitiva de l'estructura del sòl, la pèrdua de la biodiversitat, l'eliminació de la flora i fauna protegides, la pèrdua dels hàbitats [...]

7. En relació a l'establert a la DT1ª punt 6. c) 6º de la Llei 10/201, d'1 d'octubre, d'ordenació minera de les Illes Balears i vista la conclusió de l'informe del Servei de Mines de 3 de desembre de 2018, respecte a la necessitat de mesures compensatòries per part de la planta d'aglomerat asfàltic objecte de regularització. Cal indicar que la planta no es troba dins ANEI ni dins ZEPA i malgrat la seva ubicació a l'àrea de protecció perifèrica hídrica del Parc natural de s'Albufera des Grau, aquesta no té la consideració d'espai natural protegit a tots els efectes segons l'establert a l'article 26.2 del PORN, per la qual cosa es considera que no calen mesures compensatòries al respecte.

7. Conclusions

Per tot l'anterior i atès que:

- 1.El projecte d'explotació preveu, des del mateix inici (fase 1 actual), continuar amb l'afecció de la zona ZEPA amb la consegüent destrucció dels hàbitats associats.
- 2.El pla de restauració no contempla una restauració de caràcter immediat de tota la zona ZEPA afectada fins a la data.
- 3.No s'ha certificat la procedència dels materials a emprar en la restauració ni tampoc les espècies per a la posterior repoblació.
- 4.El volum de recurs mineral previst a extreure al llarg de tota la vida útil de l'explotació resulta superior al que consta com autoritzat.
- 5.L'execució del pla de restauració excedeix de la vigència temporal que es fixa a la normativa sectorial per als drets miners.
- 6.No s'ha certificat que els valors d'immissió de renou es trobin dins els llindars establerts per la normativa vigent per a zones d'especial protecció contra la contaminació acústica segons el RD 1367/2007, de 19 d'octubre, pel qual se desenvolupa la Llei 37/2003, de 17 de novembre, del Renou, en el referent a zonificació acústica, objectius de qualitat i emissions acústiques. Així mateix, les estimacions realitzades es consideren inassumibles des del punt de vista de l'afecció a la ZEPA.
- 7.La justificació donada per a la disponibilitat del material inert resulta insuficient tenint en compte el gran volum requerit, el llarg termini d'execució i sobretot l'alt valor ecològic de la zona.

Es formula la declaració d'impacte ambiental desfavorable a la realització del projecte d'explotació i pla de restauració de la pedrera Seguí (núm. 157) del terme municipal d'Alaior, promogut per Gravillas JAC SA, al concloure's que produeixen impactes adversos significatius.

Aquesta Declaració d'impacte ambiental s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'obtenció de l'autorització, a més a més compleix el que estableix l'article 12 del PDS de Pedreres de les Illes Balears (aprovat mitjançant Decret 61/1999, de 28 de maig).

Palma, 27 d'agost de 2021

El president de la CMAIB
Antoni Alorda Vilarrubias

